

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBIH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 723 550, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

IZVJEŠTAJ O REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

OPĆINE VAREŠ

ZA 2010.GODINU

Broj: 05-14/11

Sarajevo, juli 2011. godine

**MENADŽMENTU
OPĆINE VAREŠ****NEOVISNO REVIZIJSKO MIŠLJENJE*****Osnova za reviziju***

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja **Općine Vareš** za 2010. godinu (priloženog bilansa stanja na dan 31. decembar 2010. godine i odgovarajućeg računa prihoda i rashoda, izvještaja o izvršenju budžeta za godinu koja se završava na taj dan), te reviziju usklađenosti poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima i pregleda značajnih računovodstvenih politika i drugih napomena uz finansijske izvještaje.

Odgovornost rukovodstva

Rukovodstvo Općine Vareš odgovorno je za izradu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa posebnim propisima u Federaciji BiH o računovodstvu i finansijskom obavještavanju u javnom sektoru. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale uslijed korupcije i prijevare, odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvene procjene koje su razumne u danim okolnostima. Rukovodstvo je također odgovorno za usklađenost poslovanja Općine Vareš sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima na osnovu revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija u FBiH ("Sl. novine FBiH", broj 22/06), INTOSAI revizijskim standardima i Međunarodnim standardima revizije. Ovi standardi nalažu da radimo u skladu sa etičkim zahtjevima i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj mjeri, uvjerimo da finansijski izvještaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, te da je poslovanje usaglašeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o usklađenosti poslovanja i o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupka je zasnovan na revizijskom prosudivanju, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija također uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opće prezentacije finansijskih izvještaja.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da osiguraju osnovu za naše revizijsko mišljenje.

Ured za reviziju institucija u FBiH prvi put obavlja reviziju finansijskih izvještaja općine Vareš i ne iskazujemo mišljenje o početnim stanjima na dan 01.01.2010. godine.

Osnova za izražavanje mišljenja:

1. **Priprema, donošenje i izvršenje budžeta nije obavljeno na način i po proceduri utvrđenoj Zakonom o budžetima u FBiH. Izvještaj o Izvršenju budžeta za 2010. godinu nije usvojen od strane Općinskog vijeća, što je u suprotnosti sa Zakonom o budžetima u FBiH i Statutom (Tačka 3.2 Izvještaja);**
2. **Prilikom odobravanja sredstava tekućih grantova za druge nivoe vlasti u iznosu od 79.555 KM, pojedincima u iznosu od 32.427 KM i neprofitnim organizacijama u iznosu od 187.701 KM, nisu prezentirani kriteriji za odabir korisnika grantova, odnosno nije prezentirana dokumentacija kojom bi se potvrdila opravdanost načina izbora korisnika transfera i visina dodijeljenih sredstava, niti su dostavljeni izvještaji o utrošku sredstava (Tačka 3.4.3 Izvještaja);**

3. Ne možemo potvrditi iskazano stanje sredstava i izvora sredstava, potraživanja i obaveza jer Općina nije izvršila popis imovine, potraživanja i obaveza u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Zakonom o računovodstvu i reviziji. Popis imovine izvršen je djelimično i to naturalno bez iskazivanja vrijednosti pojedinih stalnih sredstava, pa se nije moglo izvršiti usklajenje knjigovodstvenog i stvarnog stanje po popisu. Općina ne vrši obračun amortizacije, pa se vrijednost stalnih sredstava ne umanjuje za ispravku vrijednosti (Tačka 3.6 Izvještaja);
4. Potraživanja za koja su izvršena utuženja Općina nije preknjižila na sumnjiva i sporna potraživanja, a date pozajmice zaposlenim date su bez zaključenih ugovora. Za date pozajmice zaposlenim kao i date pozajmice pravnim licima iz ranijeg perioda se nije pratio njihov povrat niti su se na vrijeme poduzimale zakonske mjere naplate što može dovesti u pitanje naplatu, odnosno gubljenje sredstava Općine (Tačka 3.7 Izvještaja);
5. Zalihe Općine na dan 31.12.2010. godine u finansijskim izvještajima Općine su precijenjene za iznos od 232.493 KM. Navedene zalihe materijala i robe se odnose na robne rezerve bivšeg logističkog centra, koji više ne postoji, a popisom za 2010. godinu nisu obuhvaćene jer navedenog materijala i robe nema na zalihi, shodno tome zalihe nisu iskazane u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i MRS 2 – Zalihe (Tačka 3.8 Izvještaja);
6. Dio izvršenih transakcija u iznosu od 204.929 KM, Općina je evidentirala na obavezama za fizička lica, a odnosi se na dobivena sredstva sa viših nivoa vlasti za kapitalna ulaganja. Navedeno nije knjigovodstveno evidentirano ni kao prihod ni primitak, a trošenje sredstava također nije knjigovodstveno evidentirano ni kao rashod ni izdatak, što je u suprotnosti sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH (Tačka 3.9 Izvještaja);
7. Nije vršena uplata poreza i doprinosa na isplaćene plaće u skladu sa Zakonom o doprinosima u periodu od 01.01.2004. godine do 31.12.2007. godine u iznosu od 1.204.258 KM, niti je Općina sačinila plan izmirenja ovih obaveza (Tačka 3.9 Izvještaja);
8. Nepotpuno postupanje u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama u BiH u dijelu izrade odgovarajućeg Plana nabavki i nedosljedno provođenje odredbi Zakona o javnim nabavkama kod održavanja cesta u iznosu od 32.238 KM, održavanja automobila u iznosu od 16.122 KM, nabavke goriva u iznosu od 32.698 KM i kancelarijskog materijala u iznosu od 21.107 KM (Tačka 3.5 Izvještaja).
9. Računovodstveni sistem Općine nije pouzdan i nisu uspostavljeni odgovarajući interni računovodstveni kontrolni postupci, čime bi se obezbjedilo sveobuhvatno i tačno evidentiranje stalnih sredstava, potraživanja, zaliha, obaveza, kapitalnih primitaka i transfera pa ne pruža pouzdanu osnovu za sastavljanje istinitih i fer finansijskih izvještaja (Tačka 3.1 Izvještaja).

Negativno mišljenje

Po našem mišljenju finansijski izvještaji, zbog navedenog u prethodnom pasusu, po svim bitnim pitanjima, ne prikazuju stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2010. godine, rezultat poslovanja i izvršenja Budžeta općine Vareš, za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja, Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Finansijsko poslovanje općine Vareš tokom 2010. godine, zbog napomena navedenih u tačkama od 1. do 9. prethodnog pasusa, nije bilo u svim materijalno značajnim aspektima usklađeno sa važećom zakonskom regulativom.

Sarajevo, 07.07.2011. godine

Zamjenik generalnog revizora

Generalni revizor

Branko Kolobarić, dipl. oec

Dr. sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

S A D R Ž A J

1.	UVOD.....	2
2.	PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE	2
2.1	Rezime.....	3
3.	NALAZI I PREPORUKE.....	6
3.1	Sistem internih kontrola	6
3.2	Budžet Općine za 2010. godinu	7
3.3	Prihodi i primici.....	9
3.4	Rashodi i izdaci.....	10
3.4.1	Bruto plaće i naknade zaposlenih.....	10
3.4.2	Izdaci za materijal i usluge.....	12
3.4.3	Tekući grantovi.....	14
3.5	Javne nabavke.....	15
3.6	Stalnih sredstava	17
3.7	Kratkoročna potraživanja i finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama.....	17
3.8	Zalihe	18
3.9	Obaveze i razgraničenja	19
3.10	Sudski sporovi	20
4.	KOMENTAR:	20
	PRILOG BR. 1.....	1
	IZVRŠENJE BUDŽETA/PRORAČUNA OPĆINE VAREŠ ZA 2010. GODINU	1

**IZVJEŠTAJ
O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA
OPĆINE VAREŠ
za 2010. godinu**

1. UVOD

Općina Vareš (u daljem tekstu: Općina) je jedinica lokalne samouprave uspostavljena zakonom, sa nadležnostima utvrđenim Ustavom Federacije BiH, Ustavom ZE-DO Kantona, Zakonom o principima lokalne samouprave u Federaciji BiH i Statutom Općine Vareš. Općina je samostalna u odlučivanju u poslovima iz samoupravnog djelokruga u skladu sa Ustavom i Zakonom.

Općina kao jedinica lokalne samouprave ima vlastite nadležnosti ustanovljene Ustavom i Zakonom i samostalna je u odlučivanju o pitanjima iz vlastite nadležnosti. Općina obavlja poslove kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana. U skladu sa Zakonom, u vlastite nadležnosti Općine posebno spadaju: osiguranje i zaštita ljudskih prava i sloboda su skladu sa Ustavom, donošenje budžeta Općine, donošenje programa i planova razvoja Općine i stvaranje uslova za privredni razvoj i zapošljavanje, utvrđivanje politike korištenja i visine naknada za korištenje javnih dobara, donošenje propisa o porezima, naknadama, doprinosima i taksama iz općinske nadležnosti, donošenje razvojnih, prostornih i urbanističkih programa i planova, donošenje odluke o upravljanju i raspolažanju građevinskim zemljištem (imovinom), uspostavljanje i vršenje inspekcijskog nadzora nad izvršavanjem propisa iz nadležnosti Općine, obavljanje poslova iz oblasti premjera i kataстра nekretnina i evidencija o nekretninama, upravljanje, finansiranje i unapređenje djelatnosti i objekata lokalne infrastrukture (vodosnabdijevanje, održavanje lokalnih groblja, ulična rasvjeta, parkovi, lokalni putevi i mostovi i dr.), uspostavljanje organizacije mjesne samouprave, osiguranje uređenja naselja, kvaliteta stanovanja i komunalnih objekata, poduzimanje mjera za osiguranje javnog reda i mira i druge poslove utvrđene Zakonom o principima lokalne samouprave, kao i poslove prenesene zakonom iz djelokruga kantona i Federacije.

Općinsko vijeće, koje broji 21 vijećnika, predstavničko je tijelo građana i Općine, koje funkciju vlasti obavlja u skladu sa Ustavom, Zakonom i Statutom Općine. Načelnik Općine predstavlja izvršni organ Općine, koji obavlja funkcije utvrđene Ustavom, Zakonom i Statutom Općine. Općinsko vijeće, kao i načelnik Općine, neposredno su izabrani na lokalnim izborima na period od 4 godine.

U cilju obavljanja poslova i zadatka iz svoje nadležnosti, Općina je u skladu sa Odlukom o organiziranju jedinstvenog općinskog organa uprave općine Vareš i Stručne službe Općinskog Vijeća i Općinskog Načelnika i Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Službi za upravu Općine, formirala 5 službi (služba za privredu i finansije, služba za opću upravu, služba za društvene djelatnosti i boračko-invalidsku zaštitu, služba za prostorno uređenje i obnovu i služba za civilnu zaštitu). Kao posebne općinske službe formirana je Služba Općinskog načelnika i Općinskog vijeća. Prema Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji u Općini je sistematizovano 71 radno mjesto, a na dan 31.12.2010. godine, u općinskoj administraciji, bilo je zaposleno 69 zaposlenika.

Općina Vareš se nalazi u Zeničko-Dobojskom Kantonu i obuhvata područje 26 mjesnih zajednica.

Sjedište Općine je u Varešu u ulici Zvijezda 34.

2. PREDMET, CILJ I OBIM REVIZIJE

Predmet revizije su finansijski izvještaji Općine Vareš za 2010. godinu, pravilnost i usklađenost poslovanja sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima.

Cilj revizije finansijskih izvještaja je da omogući revizoru da izrazi mišljenje o finansijskim izvještajima koji su predmet revizije, tj. da li finansijski izvještaji, u materijalno značajnom smislu, objektivno i istinito prikazuju finansijsko i materijalno stanje Općine na dan 31.12.2010. godine, izvršenje Budžeta Općine za godinu koja se završava na taj dan, da li je poslovanje usklađeno sa važećim zakonskim i drugim relevantnim propisima, da li je trošenje javnih sredstava namjensko, te da li su finansijski izvještaji sačinjeni u skladu sa posebnim propisima o računovodstvu i finansijskom izvještavanju u javnom sektoru.

Revizija je obavljena u skladu sa internim planskim dokumentima revizije, u julu 2010. godine.

S obzirom da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške mogu ostati neotkrivene.

2.1 Rezime

Izvršenom revizijom poslovanja Općine za 2010. godinu konstatovali smo određen broj propusta i nepravilnosti, a u cilju otklanjanja istih dali smo sljedeće preporuke:

- *Donijeti sve procedure u skladu sa Smjernicama za uspostavu i jačanje interne kontrole kod budžetskih korisnika, te donijeti Pravilnik o internim kontrolama, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i navedenim Smjernicama, te osigurati dosljednu primjenu istih, kao i praćenje njihove primjene kako bi se unaprijedio sistem internih kontrola. Pravilnikom o internim kontrolama potrebno je obuhvatiti sve procese rada, definisati kontrolne postupke, procijeniti rizike za određene rizične faze poslovanja, definisati postupke informisanja, komunikacije i nadgledanja,*
- *U skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH uspostaviti funkciju internog revizora,*
- *Donijeti opći interni akt kojim se uređuje organizacija računovodstva na način koji omogućava sveobuhvatno evidentiranje, kao i sprečavanje i otkrivanje pogrešno evidentiranih poslovnih promjena, uređuju računovodstveni kontrolni postupci, utvrđuju računovodstvene politike, određuju lica koja su odgovorna za zakonitost i ispravnost nastanka poslovne promjene i sastavljanje i kontrolu knjigovodstvenih isprava o poslovnoj promjeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji,*
- *Osigurati da se procedura izrade, donošenja i izvršavanja budžeta Općine uskladi u potpunosti sa Zakonom o budžetima u FBiH i prethodno donešenim Budžetskim kalendarom Općine, u dijelu provođenja propisanih aktivnosti donošenja budžeta Općine, te pridržavanja rokova utvrđenim Zakonom,*
- *Osigurati donošenje Dokumenta okvirnog budžeta, koji obuhvata najmanje fiskalnu godinu i dvije naredne fiskalne godine, jer trogodišnje planiranje budžeta je obaveza za sve korisnike budžetskih sredstava u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH,*
- *Potrebno je da nadležne općinske službe budžetska sredstava koriste samo za namjene koje su određene Budžetom i to do visine utvrđene u njegovom Posebnom dijelu, u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH i Odluke o izvršenju Budžeta Općine Vareš,*
- *Potrebno je da nadležna općinska služba uskladi sadržaj godišnjeg i tromjesečnih izvještaja o izvršenju Budžeta Općine sa sadržajem propisanim čl. 66, 67. i 74. Zakona o budžetima u FBiH, a da uz godišnje i tromjesečne obrasce finansijskih izvještaja sačinjava analize i tekstualni dio izvještaja sa sadržajem propisanim čl. 26, 59. i 60. Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH,*
- *Propisati internim procedurama način obračuna, naplate i kontrole naplate javnih prihoda, kako bi se uspostavio takav sistem internih kontrola koji bi osigurao efikasno izvršavanje aktivnosti u okviru osnovne djelatnosti Općine u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH,*
- *Redovno usaglašavati Raspoljelu javnih prihoda na korisnike Zeničko-dobojskog kantona (B-2 obrazac) i knjigovodstvenu evidenciju,*
- *Polog pazara temeljem uplata administrativnih naknada vršiti na depozitni račun Općine svakodnevno i u cijelosti u skladu sa Zakonom o finansijskom poslovanju,*
- *Da se tekuće i kapitalne potpore (grantovi) planiraju i evidentiraju u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH, u cilju istinitog i fer iskazivanja na pojedinim pozicijama, kako bi se osiguralo praćenje za određene namjene,*
- *Osigurati kontinuirani nadzor nad naplatom općinskih naknada te poduzeti zakonom dozvoljene radnje u cilju poboljšanja naplate neporeznih prihoda Općine,*

- *Donijeti Pravilnik o plaćama i naknadama u skladu sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH, te uskladiti obračun plaća i naknada sa novim propisima koji se odnose na državne službenike i namještenike organa državne službe u FBiH,*
- *Postupiti u skladu sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH, u dijelu donošenja osnovice za obračun plaće, koeficijenata i platnih razreda za državne službenike i namještenike na način utvrđen ovim Zakonom,*
- *Donijeti rješenja o povećanju plaće po osnovu noćnog rada za namještenike na radnom mjestu vatrogasac, u skladu sa članom 23. Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH, na temelju kojeg će se vršiti obračun plaća i naknada vatrogascima,*
- *Donijeti rješenja o povećanju plaće za prekovremen rad u kome su precizno naznačeni vrsta poslova, period obavljanja i broj izvrsioca poslova u skladu sa Uredbom o naknadama koje nemaju karakter plaće, te obezbijediti dokumentaciju koja će potvrditi opravdanost uvođenja prekovremenog rada, kao i opravdanost plaćanja naknade plaće za prekovremen rad,*
- *Rashode priznavati i računovodstveno evidentirati u momentu stvaranja istih, to jest u razdoblju na koji se isti odnose u skladu sa načelom modificiranog nastanka događaja koji je utvrđen Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH,*
- *Donijeti interne pravilnike u skladu sa Uredbom o naknadama troškova za službena putovanja i Uredbom o uslovima i načinu korištenja službenih putničkih automobila u organima uprave u FBiH,*
- *Obračun i isplatu putnih troškova vršiti u skladu sa Uredbom o naknadama troškova za službena putovanja,*
- *Na sva dodatna primanja kao što je slučaj kod telefonskih računa na ime zaposlenih, Općina je u obavezi plaćati poreze i doprinose u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak,*
- *Dosljedno poštivati Zakon o budžetima u FBiH u dijelu korištenja odobrenih sredstava samo do visine utvrđene u njegovom Posebnom dijelu,*
- *Provoditi procedure u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama prilikom zaključivanja ugovora o održavanju cesta i automobila i za nabavku kancelarijskog materijala i goriva,*
- *Donijeti normative potrošnje goriva po vozilima, kao i Pravilnik o poklonima i reprezentaciji, kojim će se osigurati efikasan sistem internih kontrola u dijelu trošenja sredstava na navedenim pozicijama, u skladu sa Smjernicama za uspostavu i jačanje interne kontrole kod budžetskih korisnika,*
- *Ulaganje u stalna sredstva Općine knjigovodstveno evidentirati u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH, a na kapitalnim grantovima planirati i evidentirati nepovratna davanja u svrhu nabavke kapitalne imovine, koja predstavljaju stalno sredstvo neke druge pravne osobe,*
- *Ugovor o radu zaključivati u skladu sa odredbama člana 20. Zakona o radu,*
- *Raspisati javni poziv za delegiranje programa koji će se finansirati iz tekućih transfera neprofitnim organizacijama, te donijeti pravila i kriterije raspodjele za navedene tekuće transfere, u cilju dosljedne primjene pravičnosti i transparentnosti dodjele sredstava sa pozicije tekućih transfера,*
- *Dosljedno poštivati Zakon o budžetima u FBiH u dijelu korištenja odobrenih sredstava samo do visine utvrđene u njegovom Posebnom dijelu,*
- *Primjenjivati Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u dijelu knjigovodstvenog evidentiranja doznaka nižim potrošačkim jedinicama,*
- *Potrebno je da nadležna služba blagovremeno poduzima aktivnosti u cilju praćenja i kontrole namjenskog trošenja budžetskih sredstava doznačenih korisnicima iz tekućih transfera,*
- *Usvojiti procedure postupka nabavke roba, vršenja usluga i ustupanja radova u skladu sa Smjernicama za uspostavu i jačanje interne kontrole kod budžetskih korisnika koji će regulisati primjenu svih postupaka nabavki u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama (samo ne za direktni sporazum),*

- *U skladu sa Zakonom o budžetima sačiniti Plan nabavki stalnih sredstava, koji mora biti usklađen sa prijedlogom finansijskog plana u kojem će biti jasno definisano koja sredstva se planiraju za kapitalno ulaganje, kako po pojedinačnim iznosima, tako i ukupno, te osigurati detaljne opise vrste nabavke,*
- *Prilikom nabavke roba, usluga i ustupanju radova dosljedno postupati u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, posebno u dijelu zakonske procedure donošenja odluka o pokretanju postupka nabavke, procedura vezanih za otvaranje ponuda i dostavljanje zapisnika o otvaranju ponude svim ponuđačima,*
- *Poduzeti aktivnosti na uknjižbi imovine u vlasništvu Općine i imovine za koju Općina ima posjedovne listove sa pravom raspolažanja, izvršiti procjenu fer vrijednosti imovine i istu evidentirati u knjigovodstvu Općine, kako bi imovina bila istinito i fer iskazana u poslovnim knjigama,*
- *Osigurati vođenje pomoćne knjige stalnih sredstava u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i vršiti obračun amortizacije,*
- *Knjigovodstveno evidentiranje nabavke stalnih sredstava, kao i obračun amortizacije stalnih sredstava vršiti u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i MRS 16-Nekretnine, postrojenja i oprema,*
- *Za potraživanja, za koje su pokrenuti sudski postupci za naplatu istih, izvršiti preknjiženje tog potraživanja na sumnjiva i sporna potraživanja, u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH,*
- *Oformiti komisiju koja će izvršiti detaljnu analizu svih potraživanja i potraživanja po osnovu akontacija i da se po potrebi izvrši utuživanje kod nadležnog suda radi naplate potraživanja i akontacije koje se ne odnose na službeni put preknjižiti na odgovarajuća konta,*
- *Potpisati ugovore o pozajmicama sa zaposlenim, analizirati dosadašnje povrate sredstava, poduzeti mјere naplate u cilju povrata datih sredstava u što kraćem roku,*
- *Osigurati vođenje pomoćne knjige skladišta i inventara u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH,*
- *Oformiti komisiju koja će izvršiti detaljnu analizu zaliha materijala koji se odnose na robne rezerve bivšeg logističkog centra i sačini zapisnik i izvijesti odgovorne u Općini kako bi se donijela odluka o dalnjem postupanju,*
- *Popis imovine, potraživanja, zaliha i obaveza vršiti u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Zakonom o računovodstvu i reviziji,*
- *U cilju tačnog i fer iskazivanja ukupnih obaveza i postupanja u skladu sa zakonskim propisima, preporučujemo da se izvrši popis obaveza, kao i uplata obaveza u skladu sa Zakonom o porezima i doprinosima na plaće,*
- *Preporučujemo Općini da izvrši detaljnu analizu obaveza, sačini zapisnik, izvijesti odgovorne o istom, a nakon donezenih odluka izvršiti odgovarajuća knjiženja u knjigovodstvu,*
- *Donijeti program izmirenja neuplaćenih poreza doprinosa iz perioda 01.01.2004. do 31.12. 2007. godine, kao ne bi došlo do utuženja i stvaranja većih troškova za Općinu,*
- *Knjigovodstveno evidentirati sva potencijalna potraživanja i obaveze na vanbilansnoj evidenciji, pratiti mogući ishod sudske sporova kao i prezentiranje istih u računovodstvenim zabilješkama i na pomoćnim obrascima u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.*

3. NALAZI I PREPORUKE

3.1 Sistem internih kontrola¹

Revizijom je izvršeno ispitivanje sistema internih kontrola, kako bi se procijenila tačnost i pouzdanost podataka na kojima se baziraju finansijski izvještaji i usklađenost istih sa važećim zakonskim i drugim propisima. Procjena funkcionalnosti sistema internih kontrola je vršena u cilju provjere da li su uspostavljene interne kontrole, da li osiguravaju potpunu primjenu i usklađenost sa zakonskim propisima, tačnu i potpunu računovodstvenu evidenciju, kao i ekonomično, efikasno i efektivno trošenje javnih sredstava. Odgovornost na uspostavi sistema internih kontrola je na menadžmentu Općine, a osnov funkcionalnog sistema internih kontrola je postojanje odgovarajućeg kontrolnog okruženja. Polazni osnov za uspostavu kontrolnog okruženja je usvajanje adekvatne organizacione strukture i donošenje kvalitetnih internih akata.

Nakon stupanja na snagu Zakona o principima lokalne samouprave u FBiH u avgustu 2006. godine, sve jedinice lokalne samouprave na teritoriji Federacije BiH su bile u obavezi uskladiti svoje statute sa odredbama navedenog Zakona u roku od 12 mjeseci. Uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da je Općina donijela novi Statut dana 29.01.2009. godine, koji je uskladen sa navedenim Zakonom.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Općine, koji je polazni akt i sastavni dio sistema internih kontrola, utvrđena je unutrašnja organizacija i nadležnost službi za upravu i posebnih općinskih službi Općine Vareš, sistematizacija radnih mjesti, programiranje i planiranje poslova, način rukovođenja ovlasti i odgovornosti rukovodećih državnih službenika u vršenju poslova, pripravnici koji se primaju u radni odnos i uslovi za njihov prijem, prijem u radni odnos, postavljanje, interni premještaj, ocjena rada i unaprjeđenje. Prema Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji sistematizovano je 71 radno mjesto, a na dan 31.12.2010. godine, bilo je popunjeno 69 radnih mesta.

Uvidom u dokumentaciju je utvrđeno da Općina nije donijela Pravilnik o internim kontrolama-internim kontrolnim postupcima, iako je i članom 62. Zakona o budžetima u FBiH propisano da budžetski korisnici imaju obavezu urediti sistem interne kontrole i donijeti Pravilnik o internim kontrolama, kojim bi se osiguralo da su resursi korišteni u skladu sa postavljenim ciljevima, te da su zaštićeni od gubitaka, prijevare ili lošeg upravljanja i da su na raspolaganju pravovremene informacije koje se koriste pri izvještavanju, podršci i donošenju odluka. Menadžment Općine nije utvrdio stepen rizika (visok, srednji, nizak) po aktivnostima, procesima kao i predlaganje postupaka-mjera radi suzbijanja eventualnih i postojećih rizika.

Općina osim Pravilnika o unutrašnjoj organizaciji i Pravilnika o plaćama, dodacima na plaću i drugim primanjima, nije donijela niti jedan pisani akt propisan Smjernicama za uspostavu i jačanju sistema internih kontrola. Općina nije vršila ocjenu primjene donesenih internih akata prilikom izvršavanja poslova, niti je poduzimala aktivnosti na identificiranju slabosti i područja koja treba poboljšati, kako bi svoje interne akte izmijenila i prilagodila stvarnim potrebama. Općina nema internog revizora, a prema Zakonu o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH, općine koje ne ispunjavaju kriterije za uspostavljanje jedinice interne revizije moraju imati najmanje jednog internog revizora. Posebno ukazujemo da Općina nije usvojila računovodstvene politike kojim bi se detaljno precizirale procedure koje se odnose na priznavanje i evidentiranje potraživanja, pouzdanu evidenciju stalnih sredstava, rashode i izdatke koji spadaju u tekuće grantove, kapitalne grantove i izdatke za nabavku stalnih sredstava i pouzdanu evidenciju obaveza.

Na osnovu prezentirane dokumentacije konstatovali smo određene propuste u računovodstvenom sistemu, Općina nije donijela Pravilnik o računovodstvenim politikama, kojim bi se uredila organizacija računovodstvenog sistema, utvrdila neophodna pravila, procedure, interni računovodstveni kontrolni postupci, koji obezbjeđuju primjenu usvojenih računovodstvenih standarda. Uočeni nedostaci se odnose na provođenje kontrolnih aktivnosti, u dijelu planiranja pozicija u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH (Tačka 3.2), praćenja ostvarivanja tekućih grantova (Tačka 3.4.3), provođenja procedura javnih nabavki (Tačka 3.5), knjigovodstvenog evidentiranja stalnih sredstava (Tačka 3.6), potraživanja (Tačka 3.7), zaliha

¹ Interne kontrole podrazumijevaju organizaciju, politike i procedure koje proračunski korisnici uvode da bi se osiguralo izvršavanje poslova koji su im zakonom i drugim propisima dati u nadležnost, da su resursi korišteni sukladno postavljenim ciljevima, da su programi i planovi za izvršavanje poslova zaštićeni od prijevara, gubitaka i lošeg upravljanja, da su na raspolaganju pouzdane i blagovremene informacije koje se koriste pri izvještavanju, podršci i donošenju odluka. Isto tako putem interne kontrole omogućava se i otkrivanje greške ili prijevare (Službene novine FBiH broj 19/2005)

(Tačka 3.8), obaveza i razgraničenja (Tačka 3.9), kao i knjigovodstvenog evidentiranja potencijalnih potraživanja i obaveza u vanbilansnoj evidenciji (Tačka 3.10). Ovakav računovodstveni sistem ne pruža pouzdanu osnovu za izradu finansijskih izvještaja.

Donijeti sve procedure u skladu sa Smjernicama za uspostavu i jačanje interne kontrole kod budžetskih korisnika, te donijeti Pravilnik o internim kontrolama, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i navedenim Smjernicama, te osigurati dosljednu primjenu istih, kao i praćenje njihove primjene kako bi se unaprijedio sistem internih kontrola. Pravilnikom o internim kontrolama potrebno je obuhvatiti sve procese rada, definisati kontrolne postupke, procijeniti rizike za određene rizične faze poslovanja, definisati postupke informisanja, komunikacije i nadgledanja,

U skladu sa Zakonom o internoj reviziji u javnom sektoru u FBiH uspostaviti funkciju internog revizora,

Donijeti opći interni akt kojim se uređuje organizacija računovodstva na način koji omogućava sveobuhvatno evidentiranje, kao i sprečavanje i otkrivanje pogrešno evidentiranih poslovnih promjena, uređuju računovodstveni kontrolni postupci, utvrđuju računovodstvene politike, određuju lica koja su odgovorna za zakonitost i ispravnost nastanka poslovne promjene i sastavljanje i kontrolu knjigovodstvenih isprava o poslovnoj promjeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji.

3.2 Budžet Općine za 2010. godinu

Općinsko vijeće je dana 22.12.2009. godine donijelo Budžet Općine za 2010. godinu, kao i Odluku o izvršenju Budžeta za 2010. godinu. Budžet za 2010. godinu je napravljen uzimajući u obzir prethodne godine, zahtjeve budžetskih korisnika i potrebe Općine. Odsjek finansija nas je obavijestio da budžet nije prikazao realne potrebe i neophodne rashode Općine, jer se Budžet ne bi usvojio na Općinskom Vijeću.

Uvidom u dokumentaciju, konstatovano je da nisu u potpunosti provedene procedure izrade Budžeta Općine za 2010. godinu u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH. Timu za reviziju nije prezentiran Budžetski kalendar Općine za 2010. godinu, a prema izjavi odgovorne osobe nije sačinjen ni Dokument okvirnog budžeta Općine za period 2010.-2012. godina, koji donosi načelnik Općine do 30.06., a isti je trebao biti osnov za izradu Budžeta Općine za 2010. godinu. Budžetskim korisnicima nije dostavljen zahtjev za plan sredstava za 2010. godinu i procjenu sredstava za naredne dvije godine, već se plan pravio na osnovu prethodnih godina.

Također, uvidom u prezentiranu dokumentaciju, utvrdili smo da nije rađen rebalans budžeta iako su zakonski uslovi za izmjene i dopune postojali, jer su prihodi i rashodi znatno uvećani u odnosu na planirani budžet. Naime, utvrđeno je da su prihodi i primici planirani u iznosu od 2.292.000 KM, a ostvareni u iznosu 2.383.568 KM, a rashodi i izdaci planirani u iznosu od 2.257.000 KM, a ostvareni u iznosu od 2.363.170 KM.

Na temelju prezentirane dokumentacije ne možemo potvrditi da su procedure izrade i donošenja Budžeta provedene u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH iz slijedećih razloga:

- nije sačinjen Operativni budžetski kalendar Općine za 2010. godinu,
- dokument okvirnog budžeta za 2010 - 2012. godinu, koji služi kao temelj za upravljanje budžetom i izradu budžeta za 2010. godinu, nije donesen,
- nisu sačinjeni zapisnici zajedno sa zaključcima sa javnih rasprava,
- služba za gospodarstvo i finansije nije uputila budžetskim korisnicima Smjernice za izradu Nacrta budžeta za 2010. godinu, sa okvirnim iznosima koji su trebali biti iskazani u Dokumentu okvirnog budžeta, niti su budžetski korisnici dostavljali zahtjeve za osiguranje sredstava iz budžeta Općine za 2010. godinu,
- uz Budžet nije dato Obrazloženje pojedinih stavki, već samo finansijski pokazatelji, iskazani u općem i posebnom dijelu Budžeta, pored finansijskih pokazatelja, iskazanih u općem i posebnom dijelu Budžeta, dodana je još struktura učešća planiranih prihoda i rashoda po vrstama i izvršene izmjene prijedloga budžeta u odnosu na nacrt,
- za planiranje i raspodjelu sredstava tekućih transfera Općina nije donijela kriterije za dodjelu sredstava,

Ured za reviziju institucija u FBiH

- nije sačinjen Plan nabavke stalnih sredstava, pojedinačno po vrstama, količini i vrijednosti stalnih sredstava, niti je u Budžetu navedeno o kojoj vrsti nabavke stalnih sredstava se radi,
- u 2009. godini Općina je ostvarila gubitak u iznosu od 141.825 KM. Općina je na osnovu Budžeta planirala suficit od 35.000 KM, kojim je planirala pokriti dio deficita iz prethodnih godina,
- izvještaj o Izvršenju budžeta Općine Vareš za period I-XII 2010. godine nije usvojen od strane Općinskog Vijeća, objašnjenje koje nam je dato od odgovornih osoba je da je razlog neusvajanja Izvještaja političke prirode,
- uvidom u Izvještaj o izvršenju budžeta Općine Vareš za period I-XII 2010. godinu utvrđeno je da se nisu u potpunosti poštovale odredbe u djelu izvršavanja budžeta samo do visine utvrđene u budžetu. Pojedine stavke su u izvršenju iskazane u visini iznad ili ispod planiranih u Budžetu za 2010. godinu,
- uvidom u proceduru dostavljanja kvartalnih izvještaja Ministarstvu finansija ZE-DO kantona, konstatovali smo da Općina nema dopise koji idu uz izvještaje, tako da ne možemo potvrditi da li su isti dostavljeni u rokovima utvrđenim Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH (naknadno nam je dostavljen dopis za polugodišnji izvještaj),
- iako je navedenim Pravilnikom propisano da se dostavlja tekstualni dio uz obrasce kvartalnih izvještaja u kojem će obrazložiti funkcionalnu strukturu troškova, objasniti uzroke neproporcionalnog izvršenja godišnjeg plana prihoda i rashoda, primitaka i izdataka, ocijeniti koji se očekuje rezultat na kraju godine, te obrazložiti najvažnije uzroke odstupanja izvršenja u tekućem od izvršenja u istom periodu prethodne godine, te navesti mjeru koje će se poduzeti radi otklanjanja eventualnih poremećaja, Općina nije sačinjavala niti dostavljala izvještaje uz navedene obrasce,
- nije nam prezentiran dopis da je Budžet dostavljen ZE-DO Kantonu u cilju objedinjavanja i dostavljanja Ministarstvu finansija radi konsolidiranja, kako je to propisano članom 20. Zakona o budžetima u FBiH,
- iako je Odlukom o izvršenju Budžeta za 2010. godinu, propisano da su korisnici budžetskih sredstava bili u obavezi dostaviti tromjesečne finansijske planove za izvršenje budžeta, 15 dana prije početka tromjesečja, budžetski korisnici nisu sačinjavali kvartalne i mjesecne planove, već su dostavljali zahtjeve za potrebnim sredstvima za naredni mjesec na temelju kojih su se budžetskim korisnicima dostavljala sredstva,
- također, Odlukom o izvršenju Budžeta za 2010. godinu, propisano je da se Budžet izvršava na osnovu tromjesečnih planova za izvršenje budžeta u skladu sa raspoloživim sredstvima, Općina prema odgovornoj osobi nije pravila tromjesečne planove,
- zakonom o budžetima u FBiH je propisano da budžetski korisnik izrađuje i prijedlog Plana nabavke stalnih sredstava koji mora biti uskladen sa prijedlogom finansijskog plana budžetskog korisnika i predlaže se organu nadležnom za budžetskog korisnika. Prema izjavi odgovorne osobe Plan nabavke stalnih sredstava Općine za 2010. godinu nije sačinjen.

Osigurati da se procedura izrade, donošenja i izvršavanja budžeta Općine uskladi u potpunosti sa Zakonom o budžetima u FBiH i prethodno donesenim Budžetskim kalendarom Općine, u dijelu provođenja propisanih aktivnosti donošenja budžeta Općine, te pridržavanja rokova utvrđenim Zakonom,

Osigurati donošenje Dokumenta okvirnog budžeta, koji obuhvata najmanje fiskalnu godinu i dvije naredne fiskalne godine, jer trogodišnje planiranje budžeta je obaveza za sve korisnike budžetskih sredstava u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH,

Potrebno je da nadležne općinske službe budžetska sredstava koriste samo za namjene koje su određene Budžetom i to do visine utvrđene u njegovom posebnom dijelu, u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH i Odluke o izvršenju Budžeta Općine Vareš

Potrebno je da nadležna općinska služba uskladi sadržaj Godišnjeg i tromjesečnih izvještaja o izvršenju Budžeta Općine sa sadržajem propisanim čl. 66, 67. i 74. Zakona o budžetima u FBiH, a da uz godišnje i tromjesečne obrasce finansijskih izvještaja sačinjava analize i tekstualni dio izvještaja sa sadržajem propisanim čl. 26, 59. i 60. Pravilnika o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

3.3 Prihodi i primici

Općina je u 2010. godini, ostvarila prihode i primitke u iznosu od 2.383.568 KM i u odnosu na plan više su ostvareni za 4,00% ili za 91.568 KM. Od ukupno ostvarenih prihoda i primitaka na prihode se odnosi 2.208.484 KM, a na primitke 175.084 KM. Struktura prihoda je slijedeća: prihodi od poreza 1.290.623 KM i u odnosu na plan manje su ostvareni za 1.377 KM ili za 0,11%; neporezni prihodi 914.307 KM i u odnosu na plan više su ostvareni za 24.307 KM ili za 2,73%, novčane kazne 3.554 i u odnosu na plan više ostvarene za 3.554 ili za 100% i potpore 175.084 KM koje su u odnosu na plan više ostvarene za 65.084 KM ili za 59,17%.

Uvidom u dokumentaciju konstatovano je da Općina nema otvoren depozitni račun za prikupljanje javnih prihoda, već se svi prihodi prikupljaju na transakcijski račun sa kojeg se vrši redovito poslovanje i plaćanje. Na osnovu prezentovane dokumentacije, konstatovali smo da je u toku 2010. godine bilo uplata javnih prihoda na blagajni Općine, a polog pazara se nije vršio na depozitni račun Općine, pa su se navedenim sredstvima iz blagajne plaćali tekući materijalni troškovi. Ovakav način rada je u suprotnosti sa Zakonom o finansijskom poslovanju, kojim je regulisano da pravna osoba ima obavezu da primljeni novac u gotovini po bilo kojoj osnovi uplati istog dana na svoj račun, a najkasnije narednog dana. Općina nije bila u mogućnosti da upotpuni srbni dugovnu stranu prometa žiro-računa sa ukupnim prihodima u 2010. godini, dugovna strana prometa žiro-računa 2.742.491 KM, a ukupni prihodi 2.383.568 KM. Razlika se većinskim dijelom, u iznosu od 268.323 KM, odnosi na namjenska sredstva (stipendije, pomoć pri liječenju, pomoć socijalno ugroženima, stambeno zbrinjavanje, sredstva za komisije) dobivena tokom godine, Općina je ova sredstva evidentirala knjigovodstveno na račun žiro-računa i obaveze prema fizičkim licima, a po isplatama zatvarala obavezu i umanjivala žiro-račun. Prema odgovornoj osobi iz Općine sva namjenska dobivena sredstva se evidentiraju na ovaj način. Navedeno nije knjigovodstveno evidentirano ni kao prihod ni primitak, a trošenje sredstava također nije knjigovodstveno evidentirano ni kao rashod ni izdatak. Prema tome Općina ne vrši knjigovodstveno evidentiranje dobivenih donacija u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Uvidom u dokumentaciju konstatovano je da Općina nije internim aktom regulisala način obračuna, naplate i kontrole naplate javnih prihoda, kako bi se osiguralo efikasno izvršavanje aktivnosti u okviru osnovne djelatnosti, u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH.

Uvidom u prezentiranu dokumentaciju, revizorski tim je konstatovao da prihodi od poreza iskazani u knjigovodstvu Općine nisu usaglašeni sa iskazanim prihodima, koji pripadaju općini Vareš, u Raspodjeli javnih prihoda na korisnike Zeničko-dobojskog kantona (B-2 obrazac), koje je vršilo Ministarstvo finansija kantona.

Prihodi od poreza – Porezni prihodi, koji čine 54,15% ukupno realizovanog Budžeta Općine za 2010. godinu, u odnosu na plan su ostvareni manje za 1.377 KM ili za 0,11%. Strukturu prihoda od poreza čine prihodi od indirektnih poreza (1.012.697 KM), prihodi od poreza na plaće i radnu snagu (1.111 KM), doprinos za socijalnu zaštitu (744 KM), prihodi od poreza na imovinu (71.953 KM), prihodi od poreza na dobit pojedinaca (10.900 KM), prihodi od poreza na dobra i usluge (1.658 KM), prihodi od poreza na dohodak (191.367 KM) i prihodi od ostalih poreza u iznosu od 193 KM. Raspodjela poreznih prihoda je utvrđena Zakonom o pripadnosti javnih prihoda FBiH i Zeničko-dobojskog Kantona.

Neporezni prihodi – Neporezni prihodi su u odnosu na plan manje ostvareni za 24.307 KM ili za 2,73%. Neporezni prihodi se odnose na prihode od poduzetničke aktivnosti i imovine u iznosu od 578.290 KM i prihode od naknada, taksi i prihoda od pružanja javnih usluga u iznosu od 336.017 KM.

Neporezne prihode od poduzetničke aktivnosti i imovine čine prihodi od koncesija u iznosu od 37.607 KM, prihodi za korištenje građevinskog zemljišta (471.984 KM), prihodi od iznajmljivanja ostale materijalne imovine (50.003 KM) i prihodi od kamata u iznosu od 18.696 KM. Neporezne prihode od naknada i taksi čine prihodi od općinskih taksi u iznosu od 163.206 KM, ostalih budžetskih naknada u iznosu 11.618 KM, prihodi od posebnih naknada i taksi (naknade za korištenje podataka katastra, naknada za upotrebu cesta za vozila pravnih i fizičkih lica i dr.) u iznosu od 42.309 KM, prihodi od pružanja javnih usluga u iznosu od 11.047 KM, prihodi od poreza za zaštitu od prirodnih nesreća u iznosu od 18.919 KM, prihod od šuma u iznosu od 35.000 KM, prihodi za zaštitu okoliša 23.424 KM i ostali prihodi u iznosu od 30.494 KM.

Ured za reviziju institucija u FBiH

- Prihodi od iznajmljivanja ostale materijalne imovine su iskazani u iznosu od 50.003 KM. Prihodi na ovom kontu se odnose na naknade za izlaganje i prodaju trgovinskih i zanatskih proizvoda i pružanju ugostiteljskih usluga izvan poslovnih prostorija i jednokratne naknade za zemljište koja se izdaje uz urbanističku saglasnost. Općina nije uspostavila kontrole provjere naplate.
- Naknada za dodijeljeno zemljište je iskazana u iznosu od 9.098 KM. Naknada se odnosi na komunalnu naknadu za korištenje objekata i uređenje zajedničke komunalne potrošnje na gradskom građevinskom zemljištu. Prema izjavi odgovorne osobe, za 2010. godinu, Općinsko Vijeće nije donijelo odluku o visini komunalne naknade, tako da se prihod koji je knjižen u 2010. godini odnosi na naplaćeni prihod iz 2009. godine. Zbog nedonošenja odluke o komunalnim naknadama Općina nije ostvarila planirani prihod od 33.000 KM.

Tekuće potpore (grantovi) - ostvareni su u iznosu od 175.084 KM i veći su u odnosu na planirane, koji su iznosili 110.000 KM, za 65.084 KM, što predstavlja ostvarenje 159,17%. Isti se odnose na primljene grantove od Države 97.792 KM za izradu i implementaciju lokalnog ekološkog akcionog plana LEAP-a, primljene grantove od Federacije 13.600 KM, primljene grantove od kantona 22.350 KM, primljene grantove od Općina 41.342 KM za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća.

Mišljenja smo da je Općina tekuće potpore od Države i Federacije trebala evidentirati na primicima za kapitalna ulaganja obzirom da je znala da se radi o potporama za kapitalna ulaganja.

Propisati internim procedurama način obračuna, naplate i kontrole naplate javnih prihoda, kako bi se uspostavio takav sistem internih kontrola koji bi osigurao efikasno izvršavanje aktivnosti u okviru osnovne djelatnosti Općine u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH,

Redovno usaglašavati Rasподјелу javnih prihoda na korisnike Zeničko-dobojskog kantona (B-2 obrazac) i knjigovodstvenu evidenciju,

Polog pazara temeljem uplata administrativnih naknada vršiti na depozitni račun Općine svakodnevno i u cijelosti u skladu Zakonu o finansijskom poslovanju,

Da se tekuće i kapitalne potpore (grantovi) planiraju i evidentiraju u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH, u cilju istinitog i fer iskazivanja na pojedinim pozicijama, kako bi se osiguralo praćenje za odredene namjene,

Osigurati kontinuirani nadzor nad naplatom općinskih naknada te poduzeti zakonom dozvoljene radnje u cilju poboljšanja naplate neporeznih prihoda Općine.

3.4 Rashodi i izdaci

Rashodi i izdaci Općine Vareš za 2010. godinu su iskazani u ukupnom iznosu od 2.363.170 KM i u odnosu na plan više su ostvareni za 106.170 KM ili za 4,70%. Od navedenog iznosa na bruto plaće i naknade zaposlenih se odnosi 1.154.055 KM, doprinose poslodavca 92.327 KM, izdatke za materijal i usluge 780.435 KM, tekuće grantove 333.319 KM i izdatke za kamate i ostale naknade 3.034 KM.

3.4.1 Bruto plaće i naknade zaposlenih

Bruto plaće i naknade zaposlenih su ostvarene u iznosu od 1.154.055 KM i u odnosu na plan više su ostvarene za 60.055 KM ili za 5,49%. Bruto plaće i naknade zaposlenih u ukupnim rashodima Općine učestvuju sa 48,84%.

Bruto plaće su ostvarene u iznosu od 879.453 KM i u odnosu na plan više su ostvarene za 12,61%. Razlog prekoračenja ove stavke u odnosu na planirani iznos je prijem tri pripravnika, sa visokom stručnom spremom, te primjena kolektivnog ugovora za službenike organa uprave i sudske vlasti u FBiH. Od navedenog iznosa na neto plaće se odnosi 606.867 KM, a na doprinose iz plaća 272.586 KM. U 2010. godini su uplaćene plaće i doprinosi za deset mjeseci, dok su plaće i doprinosi za novembar i decembar uplaćeni u januaru i februaru 2011. godine. Prosječno isplaćena neto plaća po zaposleniku u Općini u 2010. godini je iznosila 610 KM.

Provedenom revizijom konstatovano je da se obračun plaća za 2010. godinu vršio na osnovu Pravilnika o plaćama, dodacima na plaću i drugim primanjima u Jedinstvenom općinskom organu uprave Općine Vareš i Stručnoj službi Općinskog vijeća i Općinskog načelnika iz 2008. godine. Do završetka naše revizije

Ured za reviziju institucija u FBiH

(07.07.2011. godine) Općina nije donijela Pravilnik o plaćama i naknadama na plaću uskladen sa novim Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH, a što je bila u obavezi u skladu sa navedenim Zakonom.

Platni razredi i koeficijenti se primjenjuju na osnovu Odluke o utvrđivanju platnih razreda i koeficijenata za obračun plaća u jedinstvenom općinskom organu uprave Općine Vareš i Stručnoj službi Općinskog vijeća i Općinskog načelnika iz 2007. godine i Izmjene Odluke iz 2008. godine. Osnovica za obračun plaće za službenike i namještenike organa uprave Općine za 2010. godinu je iznosila 100 KM, u skladu sa Odlukom Načelnika o visini osnovice za obračun plaće u jedinstvenom organu uprave Općine koja se primjenjuje od 01.01.2010. godine. Koeficijent za obračun plaće Načelnika je utvrđen Odlukom o novčanim primanjima vijećnika, članova radnih tijela i funkcionera koje bira i imenuje Općinsko vijeće Vareš.

Uvidom u dokumentaciju, konstatovano je da namještenicima na radnom mjestu vatrogasci nije doneseno rješenje o povećanju plaću po osnovu noćnog rada u skladu sa Zakonom o namještenicima u organima državne službe u FBiH i Odredbama člana 12. Općeg kolektivnog ugovora za teritoriju FBiH, te u skladu sa odredbama Zakona o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH nakon stupanja na snagu ovog Zakona.

Također smo utvrdili da za isplate naknade plaće za prekovremeni rad nije doneseno rješenje u kome su precizno naznačeni vrsta poslova, period obavljanja i broj izvršioca poslova u skladu sa Uredbom o naknadama koje nemaju karakter plaće.

Naknade zaposlenih su ostvarene u iznosu od 274.602 KM i manje su ostvarene za 38.398 KM ili za 12,28%. U iznosu naknada zaposlenih sadržane su naknade za prevoz zaposlenih u iznosu od 36.315 KM, naknade za topli obrok 130.080 KM, regres za godišnji odmor 21.900 KM, otpremnine 8.652 KM, pomoći u slučaju smrti ili teže invalidnosti 14.805 KM i naknade skupštinskim zastupnicima i komisije 62.850 KM.

Obračun i isplata naknada zaposlenih se vrši u skladu sa Uredbom o naknadama i drugim materijalnim pravima koja nemaju karakter plaće i Pravilnikom o plaćama, dodacima na plaću i drugim primanjima u Jedinstvenom općinskom organu uprave Općine Vareš i Stručnoj službi Općinskog vijeća i Općinskog načelnika iz 2008. godine.

Obračun i isplata naknada za topli obrok u 2010. godini vršena je u iznosu 8 KM prema Odluci Načelnika broj 02-418/09 od 30.06.2009. godine, po kojoj je naknada za topli obrok u iznosu od 10 KM smanjena na 8 KM do daljnog.

Obračun i isplata naknade za regres za 2010. godinu je izvršena u iznosu od 300 KM po zaposleniku i za isti nije donesena Odluka o isplati i visini regresa na ime korištenja godišnjeg odmora za 2010. godinu.

Uvidom u dokumentaciju, konstatovali smo da prilikom obračuna naknada otpremnina knjigovodstveno nije evidentiran cjelokupan trošak otpremnine u 2010. godini kada je obaveza i nastala. Dio otpremnine za jednog zaposlenika u iznosu od 917 KM je evidentiran kao trošak tek u narednoj godini kada je plaćanje izvršeno, što nije u skladu sa Zakonom o Budžetu u FBiH, Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH po kojima se priznavanje rashoda provodi prema načelu modificiranog nastanka događaja, odnosno rashodi se priznaju i računovodstveno evidentiraju u obračunskom razdoblju u kojem je obveza za plaćanje i nastala bez obzira je li izvršeno i samo plaćanje.

Donijeti Pravilnik o plaćama i naknadama u skladu sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH, te uskladiti obračun plaće i naknada sa novim propisima koji se odnose na državne službenike i namještenike organa državne službe u FBiH,

Postupiti u skladu sa Zakonom o plaćama i naknadama u organima vlasti FBiH, u dijelu donošenja osnovice za obračun plaće, koeficijenata i platnih razreda za državne službenike i namještenike na način utvrđen ovim Zakonom,

Donijeti rješenja o povećanju plaće po osnovu noćnog rada za namještenike na radnom mjestu vatrogasac, u skladu sa članom 23. Zakona o plaćama i naknada u organima vlasti FBiH, na temelju kojeg će se vršiti obračun plaće i naknada vatrogascima,

Donijeti rješenja o povećanju plaće za prekovremeni rad u kome su precizno naznačeni vrsta poslova, period obavljanja i broj izvršioca poslova u skladu sa Uredbom o naknadama koje nemaju karakter plaće, te obezbijediti dokumentaciju koja će potvrditi opravdanost uvođenja prekovremenog rada, kao i opravdanost plaćanja naknade plaće za prekovremeni rad,

Rashode priznavati i računovodstveno evidentirati u momentu stvaranja istih, to jest u razdoblju na koji se isti odnose u skladu sa načelom modificiranog nastanka događaja koji je utvrđen Uredbom o računovodstvu budžeta u Federaciji BiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

3.4.2 Izdaci za materijal i usluge

Izdaci za materijal i usluge za 2010. godinu su iskazani u iznosu od 780.435 KM i u odnosu na plan su veći za 224.935 KM ili za 40,50%. Najveće prekoračenje se odnosi na izdatke za komunalne usluge (13,85%), nabavku materijala (10,67%), nabavku goriva i usluge prevoza (138,64%), usluge reprezentacije (49,99%), ugovorene usluge (74,88%) i izradu projektne dokumentacije i učešće u zajedničkim projektima (233,92%). U Izvještaju o izvršenju Budžeta Općine za 2010. godinu nisu data obrazloženja prekoračenih pojedinih pozicija.

Putni troškovi su ostvareni u iznosu od 11.594 KM i manje su ostvareni za 3,38%. Općina nema propisane interne pravilnike kojima su regulisane naknade troškova za službena putovanja i način korištenja službenih putničkih vozila, već se direktno primjenjuje Uredba o naknadama troškova za službena putovanja i Uredba o uslovima i načinu korištenja službenih putničkih automobila u organima uprave u FBiH.

Nalog za službeni put odobrava i potpisuje Načelnik, a u njegovom odsustvu naloge potpisuje Pomoćnik načelnika službe za opću upravu. Načelnik nije donio rješenje kojim daje ovlaštenje za obavljanje poslova u njegovom odsustvu. Uvidom u prezentirane putne naloge konstatovali smo da:

- na pojedinim putnim nalozima nema datuma obračuna dnevница,
- ni jedan uzorkovani nalog nema datum podnošenja izvještaja o izvršenom službenom putu,
- ni jedan uzorkovani nalog nije potписан od strane likvidatora i rukovodioca računovodstva.

Izdaci za energiju – Na poziciji izdataka za energiju utrošena su sredstva u iznosu od 61.927 KM i u odnosu na plan više su ostvareni za 1.927 ili za 3,21%.

Izdaci za komunalne usluge – su ostvareni u iznosu od 34.154 KM i u odnosu na plan su više ostvareni za 4.154 KM ili za 13,85%. U ovim izdacima sadržani su izdaci za vodu i kanalizaciju 9.845 KM, izdaci telefonskih i poštanskih usluga 22.644 KM, izdaci za usluge odvoza smeća 1.665 KM.

Uvidom u izdatke telefonskih i poštanskih usluga, utvrđeno je da su tri zaposlenika Općine koristila mobilne telefone. Račun za korištenje jednog mobitela je glasio na ime i prezime zaposlenika, što znači da je Općina bila obavezna da u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak obračunava porez i doprinose i na ovu stavku. Općina je tokom 2010. godine kupovala dopune za kartice za pomoćnike načelnika, na što je također bila u obavezi da plati porez i doprinose. Općina nema propisane interne procedure za upotrebu fiksnih i mobilnih telefona.

Izdaci za nabavku materijala – su ostvareni u iznosu od 24.348 KM, što je u odnosu na plan više za 10,67%. Općina nema zaključen ugovor ni sa jednim dobavljačem o nabavci kancelarijskog materijala, a u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama je bila u obavezi provesti proceduru izbora najpovoljnijeg ponuđača i zaključiti ugovor o nabavci sa istim.

Izdaci za usluge prevoza i goriva – su iskazani u iznosu od 35.796 KM i u odnosu na plan više su ostvareni za 20.796 KM ili za 138,64%. U navedenom iznosu su sadržani izdaci za gorivo 32.698 KM, izdaci za registraciju motornih vozila 2.191 KM i izdaci za prevoz ljudi 908 KM. Općina nije provela proceduru u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama za nabavku goriva u 2010. godini, što je bila u obavezi uraditi u skladu sa navedenim Zakonom.

Uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da Općina nema donesene normative potrošnje goriva, niti se prave mjesečni izvještaji o potrošnji goriva sa utvrđenim normativima na osnovu kojih bi se vršila kontrola potrošnje goriva.

Uvidom u prezentirane putne naloge, konstatovali smo da se u evidenciji korištenja službenih vozila ne evidentira svakodnevno pređena kilometraža, niti postoji evidencija utroška goriva i maziva.

Prekoračenje budžeta u ovoj stavci u odnosu na planirano prema obrazloženju Načelnika je posljedica stalnog povećanja cijene goriva na tržištu. Međutim, imajući u vidu prethodno iznesene činjenice, smatramo da je ovo prekoračenje rezultat nepostojanja internih akata koji regulišu korištenje službenih putničkih vozila i normativa potrošnje goriva čime nije osigurana kvalitetna interna kontrola potrošnje goriva službenih vozila Općine.

Izdaci za prevoz ljudi (učenici, kulturna društva) su ostvareni u iznosu 907 KM. S obzirom da se ne radi o izdacima za prijevoz zaposlenika Općine, smatramo da je navedeni trošak trebao biti evidentiran na poziciji tekućih transfera.

Izdaci za unajmljivanje prostora ili zgrada – Ovi izdaci su ostvareni u iznosu od 7.704 KM, što je u odnosu na plan više za 2.705 KM ili za 54,1%. Općina je za svoje potrebe zakupila kancelarijske prostorije za političke stranke i općinsku biblioteku od firme Snaga dd Vareš i Autotrans dd Vareš.

Izdaci za tekuće održavanje – iskazani su u iznosu od 15.761 KM i ostvareni su manje za 4.239 KM ili za 21,20%. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju vezanu za navedene izdatke, utvrđeno je da za nabavke usluga tekućeg održavanja službenih vozila u 2010. godini nije zaključen ugovor sa dobavljačem.

Izdaci za usluge opravke i održavanje – iskazani su u iznosu od 184.357 KM i ostvareni su manje za 15.643 KM ili za 7,82%. Ovi izdaci se odnose na usluge opravki i održavanja zgrada 4.362 KM, usluge opravki i održavanja opreme 1.911 KM, usluge opravki i održavanja vozila 6.207 KM i usluge opravki i održavanja cesta i željeznica 171.877 KM.

Uvidom u dokumentaciju konstatovali smo da se izdatak za nabavku motora trebao knjižiti na konto stalna sredstva obzirom da izvršeno ulaganje povećava buduću ekonomsku vrijednost stalnog sredstva u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Općina je zaključila ugovor o izvođenju radova na zimskom održavanju lokalnih puteva u Općini Vareš sa firmom Javno Komunalno Preduzeće doo Vareš u periodu od 15.12.2009. do 31.03.2010. i od 10.12.2010. do 31.03.2011. godine.

Izdaci za reprezentaciju – su iskazani u iznosu od 22.498 KM i u odnosu na plan su veći za 7.498 KM ili 50,00%. Općina nije usvojila Pravilnik o poklonima i reprezentaciji u skladu sa Smjernicama za uspostavu i jačanje interne kontrole kod budžetskih korisnika. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju, nije se moglo potvrditi da je dio troškova nastao prilikom obavljanja poslova i zadatka iz nadležnosti Općine, te se iz tog razloga ne može potvrditi opravdanost istih (na računima nije navedeno kojim povodom su nastali i pojedini računi nemaju specifikaciju o konzumiranju).

Ostale komunalne usluge su iskazane u iznosu od 18.193 KM, što je u odnosu na plan manje za 11.807 KM ili za 39,36%. Na navedenoj poziciji evidentiran je izdatak u iznosu od 12.193 KM prema fakturi Javno Komunalno preduzeće d.o.o Vareš (sanacija kvarova na vodovodu "Zubetsko vrelo"), za koji nisu prezentirani ugovori o izvođenju radova niti pismena narudžba od strane Općine. Prema izjavi odgovorne osobe, radovi su izvedeni prema usmenoj naredbi Načelnika Općine. Isto tako uvidom u dokumentaciju utvrđen je izdatak u iznosu od 8.808 KM prema fakturi Beta-Company doo Kakanj (otklanjanje puknuća vodovoda za Budoželje). Smatramo da je Općina trebala knjižiti gore navedene izdatke na poziciju stalnih sredstava ili kao kapitalni transfer doznačiti Javnom Komunalnom preduzeću d.o.o Vareš kako bi isti to knjižio u svojim knjigama kao povećanje imovine u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Izdaci za ugovorne usluge – su ostvareni u iznosu od 22.735 KM, što je u odnosu na plan ostvareno više za 9.735 KM ili za 74,88%. U strukturi ovih izdataka najveće učešće imaju ugovor o djelu za poslove unapređenja i promocije turističkih potencijala na području Općine Vareš, ugovor o djelu za poslove ložača centralnog grijanja, ugovor o djelu za posao higijeničarke za vrijeme porodiljskog odsustva radnice, trošak stručne komisije za vršenje tehničkog pregleda, poslove vještačenja i druge komisije.

Smatramo da je za posao ložača centralnog grijanja i posao higijeničara Općina trebala zaključiti ugovor na određeno vrijeme, a ne ugovor o djelu. Sa poreznog aspekta, ovim licima su obračunati porezi i doprinosi po manjoj stopi, nego što bi bio slučaj da su lica primljena na određeno vrijeme.

Ostale nespomenute usluge i dadžbine – Izdaci za ovu stavku su ostvareni u iznosu od 300.530 KM što je u odnosu na plan više ostvareno za 210.530 KM ili za 233,92%, a odnosi se na učešće Općine u zajedničkim projektima kao što je GAP-ov projekt izrade šalter sale Općine koji je pokrenut u 2009. godini, LEAP-ov projekat uređenja korita rijeke Stavnje i postavljanje niša za kontejnere iz 2010. godine, učešće u sanaciji dijela lokalnog puta Ravne –Crna Rijeka iz 2009. godine i izgradnja mosta u naselju Hodžići iz 2010. godine.

Navedeni izdaci nisu pravilno knjigovodstveno evidentirani, budući da je riječ o stalnim sredstvima čiji je predviđeni i očekivani vijek trajanja duži od jedne godine i od istih se očekuje priliv budućih ekonomskih koristi. Isti su trebali biti planirani i evidentirani na propisanim pozicijama stalnih sredstava, izvora stalnih sredstava i memorandumske evidencije u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Donijeti interne pravilnike u skladu sa Uredbom o naknadama troškova za službena putovanja i Uredbom o uslovima i načinu korištenja službenih putničkih automobila u organima uprave u FBiH,

Obračun i isplatu putnih troškova vršiti u skladu sa Uredbom o naknadama troškova za službena putovanja,

Na sva dodatna primanja kao što je slučaj kod telefonskih računa na ime zaposlenih, Općina je u obavezi plaćati poreze i doprinose u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak,

Dosljedno poštivati Zakon o budžetima u FBiH u dijelu korištenja odobrenih sredstava samo do visine utvrđene u njegovom Posebnom dijelu,

Provoditi procedure u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama prilikom zaključivanja ugovora o održavanju cesta i automobila i za nabavku kancelarijskog materijala i goriva,

Donijeti normative potrošnje goriva po vozilima, kao i Pravilnik o poklonima i reprezentaciji, kojim će se osigurati efikasan sistem internih kontrola u dijelu trošenja sredstava na navedenim pozicijama, u skladu sa Smjernicama za uspostavu i jačanje interne kontrole kod budžetskih korisnika,

Ulaganje u stalna sredstva Općine knjigovodstveno evidentirati u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH, a na kapitalnim grantovima planirati i evidentirati nepovratna davanja u svrhu nabavke kapitalne imovine, koja predstavljaju stalno sredstvo neke druge pravne osobe,

Ugovor o radu zaključivati u skladu sa odredbama člana 20. Zakona o radu.

3.4.3 Tekući grantovi

Tekući grantovi su iskazani u finansijskim izvještajima u iznosu od 333.319 KM i u odnosu na plan manje su ostvareni za 68.681 KM ili za 17,08%. U strukturi ostvarenih tekućih transfera, na transfere drugim nivoima vlade se odnosi 79.555 KM, transfere pojedincima 32.427 KM, transfere neprofitnim organizacijama 207.701 KM, subvencije javnim preduzećima (podsticaj poljoprivrednoj proizvodnji) 13.636 KM.

Iako su tekući transferi ukupno ostvareni u manjem iznosu u odnosu na plan, na pojedinim pozicijama iskazana su prekoračenja u odnosu na plan. Ukupna prekoračenja po pojedinim stawkama iznose 21.705 KM, što je u suprotnosti sa Zakonom o budžetima u FBiH.

Transferi drugim nivoima vlasti su iskazani u iznosu od 79.555 KM, a odnose se na grantove mjesnim zajednicama 36.488 KM, transferi za kulturu 856 KM, transferi za izbore 8.958 KM, transferi iz sredstava za zaštitu okoline 30.368 KM, ostali transferi 2.884 KM.

Grantovi mjesnim zajednicama su iskazani u iznosu od 36.488 KM i u odnosu na plan više su ostvareni za 4,25%. Grantovi se odnose na obnove porušenih vjerskih objekata, obnovu vodovoda, izgradnju spomenika, izgradnju potpornog zida, te za materijalne troškove mjesnih zajednica.

Transferi iz sredstava za zaštitu okoline su ostvareni u iznosu od 30.368 KM i u odnosu na plan su ostvareni više za 1,23%. Transferi se odnose na izvođenje radova na realizaciji Programa gradske higijene za 2010. godinu. Općina je zaključila ugovor sa Javno komunalno preduzeće doo Vareš u iznosu od 30.000 KM, a sredstva za ovaj projekat su planirana budžetom Općine.

Uvidom u dokumentaciju konstatovali smo da nisu utvrđeni kriteriji za dodjelu sredstava mjesnim zajednicama, niti su dostavljeni kvartalni izvještaji o utrošku odobrenih sredstava u skladu sa Odlukom o izvršenju budžeta Općine. Također, nismo se uvjerili da sve mjesne zajednice dostavljaju zahtjeve za transfer sredstava.

Sredstva koja se odnose na nabavku kapitalne imovine potrebno je knjižiti kao ulaganje u stalna sredstva u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Grantovi pojedincima su ostvareni u iznosu od 32.427 KM. U ovoj stavci su sadržane novčane pomoći nezaposlenima 11.314 KM, ostale isplate socijalno ugroženim pojedincima 3.048 KM, izdaci za raseljena lica 16.565 KM i isplata stipendija 1.500 KM.

Uvidom u dokumentaciju smo konstatovali da nisu utvrđeni kriteriji dodjele sredstava pojedincima, već se realizacija vršila na temelju usmenih odluka Načelnika (osim u slučaju dodjele novčane nagrade 1.200 KM, kada je odluka donesena u pismenom obliku).

Grantovi neprofitnim organizacijama – Na ovoj poziciji su iskazani izdaci u iznosu od 207.701 KM odnose se na transfere neprofitnim organizacijama u iznosu od 187.701 KM i transfere za parlamentarne političke partije 20.000 KM. Transferi neprofitnim organizacijama najvećim se dijelom odnose na transfere Centru za socijalni rad u iznosu od 126.970 KM, što je u odnosu na plan više za 5,81%, JPU "Dječiji vrtić" Vareš 17.316 KM, HRP "Bobovac" 10.000 KM, udruženjima građana 7.922 KM, udruženjima proisteklih iz rata 4.573 KM, sportskim klubovima 20.920 KM.

Mišljenja smo da se doznake Centru za socijalni rad i JPU "Dječiji vrtić" Vareš trebaju evidentirati kao doznake nižim potrošačkim jedinicama u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Transferi za parlamentarne političke partije su ostvareni u iznosu od 20.000 KM koliko je i planirano budžetom. Paušalni iznosi pojedinačno po političkim partijama su utvrđeni budžetom Općine u njegovom Posebnom dijelu.

Nije nam prezentirana dokumentacija kako bismo se uvjerili da navedene ustanove dostavljaju Općini tromjesečne finansijske planove za izvršenje budžeta u skladu sa Odlukom o izvršenju budžeta.

Podsticaj za razvoj privrede i strategije razvoja – Transferi po ovom osnovu su ostvareni u iznosu od 13.636 KM, što je u odnosu na plan ostvareno više za 3.636 KM ili za 36,36%. Izdaci se odnose na učešće Općine u projektima Aprodela koji se odnose na program "Dinamizacije ruralnog razvoja korištenjem evropskog modela Leader". Za ovaj projekat je raspisan javni poziv od strane predstavnika Aprodela, direktora Serde i načelnika Općina Breza, Vareš i Vogošća. Pravo predlaganja projekta imali su Općine, neprofitna udruženja, mala i srednja preduzeća, samostalni poduzetnici, potencijalni poduzetnici i proizvođači iz registra poljoprivrednih gazdinstava. Utvrđeni su kriteriji za odabir projekta kao i način bodovanja.

Raspisati javni poziv za delegiranje programa koji će se finansirati iz tekućih transfera neprofitnim organizacijama, te donijeti pravila i kriterije raspodjele za navedene tekuće transfere, u cilju dosljedne primjene pravičnosti i transparentnosti dodjele sredstava sa pozicije tekućih transfera,

Dosljedno poštivati Zakon o budžetima u FBiH u dijelu korištenja odobrenih sredstava samo do visine utvrđene u njegovom Posebnom dijelu,

Primjenjivati Pravilnik o knjigovodstvu budžeta u dijelu knjigovodstvenog evidentiranja doznaka nižim potrošačkim jedinicama,

Potrebno je da nadležna služba blagovremeno poduzima aktivnosti u cilju praćenja i kontrole namjenskog trošenja budžetskih sredstava doznačenih korisnicima iz tekućih transfera.

3.5 Javne nabavke

Revizijom postupka javnih nabavki u Općini bile su obuhvaćene nabavke koje su se provodile tokom 2010. godine, odabrane metodom slučajnog uzorka, a sa ciljem utvrđivanja da li se postupalo u skladu sa procedurama propisanim Zakonom o javnim nabavkama BiH i drugim podzakonskim aktima. Uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da Općina nije sačinila Plan nabavki stalnih sredstava za 2010. godinu, a što je dužna u skladu sa članom 13. Zakona o budžetima u FBiH, prema kojem prijedlog plana nabavke mora biti usaglašen sa prijedlogom finansijskog plana budžetskog korisnika.

U provođenju procedura nabavki roba, usluga i ustupanju radova Općina je primjenjivala odredbe Zakona o javnim nabavkama, jer nije imala interni akt kojim bi propisala navedene procedure, osim u dijelu provođenja postupka nabavke direktnim sporazumom, kada je primjenjivala Interni pravilnik o postupku direktnog sporazuma, koji je usklađen sa izmjenama i dopunama Zakona o javnim nabavkama.

Općina redovno dostavlja izvještaj o nabavkama Agenciji za javne nabavke, kako je to propisano Zakonom o javnim nabavkama.

Nakon provedenih procedura javnih nabavki u 2010. godini, ukupna vrijednost zaključenih ugovora iznosila je 1.287.160 KM, od kojih je vrijednost nabavki koje su uzete kao uzorak 1.215.898 KM.

Uvidom u dokumentaciju tekućih nabavki konstatovali smo da za tekuće nabavke koje se odnose na nabavku goriva, kancelarijskog materijala, nabavku usluga održavanja i servisiranja vozila, te izvođenje radova redovnog održavanja, nisu provedene procedure javne nabavke u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama. U toku revizije kapitalnih nabavki utvrdili smo slijedeće:

Ured za reviziju institucija u FBiH

- Obavještenjem o nabavci broj 02-388/10 od 19.07.2010. godine, Općina je provela otvoreni postupak za četiri lota: LOT 1- Rekonstrukcija dijela puta Luke-Donja Borovica-Gornja Borovica, LOT 2- Rekonstrukcija dionice lokalne ceste Vareš-Očevije-Ligatići-Oovo, LOT 3- Rekonstrukcija dijela lokalnog puta Striježev-Kokošići, LOT 4- Rekonstrukcija dijela lokalnog puta Pržiči-Daštansko-Višnjići. Sredstva za realizaciju ovih projekata su obezbjedena na osnovu Odluke Vlade FBiH o usvajanju Programa investiranja sredstava naplaćenih izdavanjem GSM licence za 2008. godinu i dijela sredstava za 2009. godinu za FBiH (Lot 1 i dio Lota 2), Odluke Vlade Zeničko-dobojskog Kantona o načinu korištenja raspoloživih sredstava sa ESCROW računa (dio Lota 3 i Lot 4) i Fonda za povratak BiH (dio Lotova 2 i 3). Za Lot 1 implementator projekta je Općina Vareš, a sredstva za realizaciju projekta obezbjeđuje Federalno ministarstvo prometa i komunikacija. S obzirom da je izvođač radova dostavio privremene situacije 21.06.2011. godine, Općina je tek tada uputila zahtjev Ministarstvu za povlačenje prve tranše odobrenih sredstava za Lot 1. Za Lot 2 implementator projekta je Kantonalna direkcija za ceste ZDK, a sredstva za realizaciju projekta obezbjeđuje Federalno ministarstvo prometa i komunikacija i Fond za povratak BiH. Za Lot 3 implementator projekta je Kantonalna direkcija za ceste ZDK, a sredstva su obezbjedena od strane Fonda za povratak BiH i Vlada ZDK iz sredstava sa ESCROW računa. Za Lot 4 implementator projekta je Kantonalna direkcija za ceste ZDK, a sredstva obezbjeđuje Vlada ZDK iz sredstava sa ESCROW računa.
- Timu za reviziju nije prezentirana Odluka o pokretanju postupka izbora najpovoljnijeg ponuđača za navedenu javnu nabavku.
- U 2010. godini izvršena je izrada i montaža zaštitnih rešetki na Objektu Općine Vareš u iznosu od 3.900 KM. Navedeni direktni postupak nije proveden u cijelosti u skladu sa Internim pravilnikom o direktnom postupku, u dijelu koji se odnosi na pravljenje zahtjeva za prijedlog cijene ili ponude, zapisnika o dostavljenoj ponudi i konačne odluke o prihvatanju cijene.
- U konkurentskom postupku izbora najpovoljnijeg ponuđača za izvođenje radova na: izgradnji dijela vodovoda za naselje Neprivaj u vrijednosti ugovora od 93.503 KM zaključenog sa izvođačem Javno komunalno preduzeće d.o.o. Vareš; Izgradnja mosta u naselju Hodžići u vrijednosti ugovora od 43.029 KM zaključenog sa izvođačem Javno komunalno preduzeće d.o.o. Vareš; izrada niša za kontejnere, popravak parkovskih klupa i postavljanje kanti za otpatke u vrijednosti ugovora od 42.035 KM zaključenog sa izvođačem Javno komunalno preduzeće d.o.o. Vareš; čišćenje i uređenje korita rijeke Stavnje i uređenje zelenih površina u vrijednosti ugovora od 90.330 KM i anex ugovora u vrijednosti od 14.280 KM zaključenog sa izvođačem Javno komunalno preduzeće d.o.o. Vareš, nisu prezentirane Odluke o pokretanju postupka nabavke, niti su svim ponuđačima dostavljeni zapisnici sa otvaranja ponuda.
- Izdaci za projekte uređenje korita rijeke Stavnje i postavljanje niša za kontejnere, popravke gradskih klupa su ostvareni u iznosu od 146.644 KM, od čega je 48.912 KM finansirano od strane Općine, a 97.732 KM od strane Regionalnog Centra za okoliš BiH. Sva sredstva obezbjedena za ova dva projekta su uplaćivana na namjenski račun preko kojeg su vršena plaćanja prema izvođaču radova.
- U postupku konkurentskog zahtjeva-izgradnja mosta u naselju Hodžići, komisija je pristupila otvaranju ponuda dan nakon što je istekao rok za dostavljanje ponuda, iako je Zakonom o javnim nabavkama regulisano da se otvaranju pristupa neposredno nakon isteka roka za podnošenje ponuda kako je navedeno u tenderskoj dokumentaciji.
- U postupku konkurentskog zahtjeva- izgradnja dijela vodovoda za naselje Neprivaj, potpisivanju ugovora sa izabranim ponuđačem se pristupilo dan nakon donošenja odluke o izboru najpovoljnijeg ponuđača i slanja obavještenja o izboru istog. Prema riječima Predsjednika komisije, potpisivanju ugovora se pristupilo prije nego je to predviđeno Zakonom o javnim nabavkama iz razloga što se ugovor želio zaključiti do kraja 2010. godine. Svi ponuđači su potpisali izjave da se neće žaliti na odluku komisije.

Usvojiti procedure postupka nabavke roba, vršenja usluga i ustupanja radova u skladu sa Smjernicama za uspostavu i jačanje interne kontrole kod budžetskih korisnika koji će regulisati primjenu svih postupaka nabavki koji se mogu primjenjivati u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama (samo ne za direktni sporazum),

U skladu sa Zakonom o budžetima sačinili Plan nabavki stalnih sredstava, koji mora biti uskladen sa prijedlogom finansijskog plana u kojem će biti jasno definisano koja sredstva se planiraju za kapitalno ulaganje, kako po pojedinačnim iznosima, tako i ukupno, te osigurati detaljne opise vrste nabavke,

Prilikom nabavke roba, usluga i ustupanju radova dosljedno postupati u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama, posebno u dijelu zakonske procedure donošenja odluka o pokretanju postupka nabavke, procedura vezanih za otvaranje ponuda i dostavljanje zapisnika o otvaranju ponude svim ponuđačima.

3.6 Stalnih sredstava

Na dan 31.12.2010. godine iskazana vrijednost stalnih sredstava je iznosila 1.695.034 KM i ista se odnosi na vrijednost zemljišta u iznosu od 6.149 KM, građevina u iznosu od 1.554.490 KM (97.586 KM zgrada i 1.456.904 KM stanovi), opremu u iznosu od 133.589 KM i sredstva u pripremi u iznosu od 806 KM.

Timu za reviziju nije pružen vjerodostojan dokaz da Općina posjeduje zemljište, zgrade i opremu u navedenoj vrijednosti. Na upit, na osnovu čega je izvršeno uknjižavanje istih odgovorne osobe su navele da nabavna vrijednost zemljišta, zgrada i opreme datira iz ranijeg perioda iz kojeg nema validne dokumentacije. Za upravnu zgradu Općine dostavljen je Izvod iz posjedovnog lista broj 187, za stanove koji se vode u knjigovodstvenim evidencijama Općine nismo dobili obrazloženje, niti dokumentaciju iz koje bi mogli saznati čiju su to stanovi, da li je izvršeno isknjiženje stanova prilikom otkupa po Zakonu o otkupu stanova. Po našem mišljenju, Općina bi trebala poduzeti sveobuhvatne aktivnosti u cilju utvrđivanja imovine Općine, koja će se knjigovodstveno evidentirati na osnovu validne dokumentacije.

Rješenjem načelnika formirane su komisije za popis imovine, osnovnih sredstava, sitnog inventara, materijala, rezervnih dijelova, auto guma i ostalog za 2010. godinu, koje su izvršile popis za 2010. godinu. Komisija je izvršila popis i evidentiranje opreme u popisnim listama, ali nije evidentirala zgrade i zemljišta koja se vode u knjigovodstvenim evidencijama. Evidentirana stalna sredstva u popisnim listama nemaju vrijednosti, jer Općina ne vodi pomoćnu knjigu stalnih sredstava iako je obavezna u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Općina ne posjeduje programsko rješenje obračuna amortizacije stalnih sredstava, te ne vrši obračun amortizacije.

Provođenjem popisa na prethodno navedeni način nije osigurano pravilno uskladivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine Općine, u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH, zbog čega ne možemo potvrditi iskazano stanje imovine Općine.

Poduzeti aktivnosti na uknjižbi imovine u vlasništvu Općine i imovine za koju Općina ima posjedovne listove sa pravom raspolaganja, izvršiti procjenu fer vrijednosti imovine i istu evidentirati u knjigovodstvu Općine, kako bi imovina bila istinito i fer iskazana u poslovnim knjigama,

Osigurati vođenje pomoćne knjige stalnih sredstava u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i vršiti obračun amortizacije,

Popis imovine i obaveza vršiti u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i tako da istim budu obuhvaćene sve stavke pokretne i nepokretne imovine Općine,

Knjigovodstveno evidentiranje nabavke stalnih sredstava, kao i obračun amortizacije stalnih sredstava vršiti u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i MRS 16-Nekretnine, postrojenja i oprema.

3.7 Kratkoročna potraživanja i finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama

Na dan 31.12.2010. godine u finansijskim izvještajima Općine su iskazana kratkoročna potraživanja u iznosu od 2.213.013 KM i finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama u iznosu od 137.525 KM. Navedena potraživanja se odnose na: potraživanja za naknadu za korištenje građevinskog zemljišta, komunalne naknade, protupožarne naknade i ostale naknade u iznosu od 2.186.243 KM, i akontacije za službeni put u iznosu od 26.770 KM.

Ured za reviziju institucija u FBiH

Za potraživanja za koja su pokrenuti sudske postupci, Općina nije izvršila preknjižavanje na sumnjava i sporna potraživanja iako je neizvjesno da će ista biti naplaćena.

Komisija za popis nije izvršila popis potraživanja, Općina nije bila u mogućnosti da pripremi starosnu strukturu potraživanja, a uvidom u dokumentaciju utvrdili smo da se najveći dio potraživanja odnosi na potraživanja iz ranijeg perioda, tako da ne možemo potvrditi iskazani iznos potraživanja.

Općina ne vrši redovno usklađenje konta potraživanja (aktiva) i konta fakturisanih ali nenaplaćenih redovnih prihoda budućeg perioda (pasiva), ukupna potraživanja za isporučene usluge na dan 31.12.2010. godine su iznosila 2.186.244 KM, a ukupni iznos fakturisanih ali nenaplaćenih redovnih prihoda budućeg perioda iznosi 2.075.624 KM.

Akontacije koje su date zaposlenicima se u većini ne odnose na akontacije za službeni put, nego prema odgovornoj osobi, na pozajmice date zaposlenima koje nisu definisane pravilnikom niti su ugovori potpisani sa zaposlenima. Uvidom u analitiku i u razgovoru sa odgovornom osobom uvjerili smo se da se vrši povrat ovih beskamatnih pozajmica ali neredovito i ne u istim iznosima.

Finansijski i obračunski odnosi s drugim povezanim jedinicama u knjigovodstvu Općine su iskazani u iznosu od 137.525 KM i odnose se na potraživanja po osnovu datih pozajmica iz ranijih godina, a odnose se na kratkoročne kredite (pozajmice) date pravnim licima, za koje je neizvjesna naplata. Navedene pozajmice odnose se na raniji period za koje rokovi vraćanja su davno dospjeli, te neka od privatnih lica više i ne postoje. Nije nam prezentirana dokumentacija koja potvrđuje da je Općina poduzela zakonske mјere na naplati istih.

Za potraživanja, za koje su pokrenuti sudske postupci za naplatu istih, izvršiti preknjiženje tog potraživanja na sumnjava i sporna potraživanja, u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH,

Oformiti komisiju koja će izvršiti detaljnu analizu svih potraživanja i potraživanja po osnovu akontacija i da se po potrebi izvrši utuživanje kod nadležnog suda radi naplate potraživanja i akontacije koje se ne odnose na službeni put preknjižiti na odgovarajuća konta,

Potpisati ugovore o pozajmicama sa zaposlenim, analizirati dosadašnje povrate sredstava, poduzeti mјere naplate u cilju povrata datih sredstava u što kraćem roku.

3.8 Zalihe

Na dan 31.12.2010. godine u finansijskim izvještajima Općine su iskazane zalihe materijala i robe u iznosu od 232.493 KM. Navedene zalihe materijala i robe se odnose na robne rezerve bivšeg logističkog centra koji više ne postoji, a popisom za 2010. godinu nisu obuhvaćene, jer navedenog materijala i robe nema na zalihi.

Rješenjem načelnika formirane su komisije za popis imovine, Osnovnih sredstava, sitnog inventara, materijala, rezervnih dijelova, auto guma i ostalog za 2010. godinu, koje su izvršile popis za 2010. godinu. Komisija je izvršila popis i evidentiranje sitnog inventara, materijala, rezervnih dijelova, auto guma i ostalog u popisnim listama, ali komisija nije izvršila popis materijala i robe u iznosu od 232.493 KM, jer zalihe i ne postoje. Mišljenja smo da je komisija u svom izvještaju trebala navesti da se u knjigama Općine vode robne rezerve bivšeg logističkog centra, a da materijala i robe nema na zalihi, da obrazloži navedeno i da prijedlog kako po navedenom postupiti. Nakon što budžetski korisnik razmotri izvještaj komisije, ovlašteni predstavnik budžetskog korisnika odlučuje o istom. Općina ne vodi pomoćnu knjigu skladišta i knjigu inventara iako je obavezna u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Provodenjem popisa na prethodno navedeni način nije osigurano pravilno usklađivanje knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem zaliha Općine, u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

Osigurati vođenje pomoćne knjige skladišta i inventara u skladu sa Uredbom o računovodstvu budžeta u FBiH i Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH,

Oformiti komisiju koja će izvršiti detaljnu analizu zaliha materijala koji se odnose na robne rezerve bivšeg logističkog centra i sačini zapisnik i izvijesti odgovorne u Općini kako bi se donijela odluka o dalnjem postupanju,

Popis zaliha vršiti u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH.

3.9 Obaveze i razgraničenja

Na poziciji obaveza iskazan je ukupan iznos 4.209.366 KM. Provedenom revizijom utvrdili smo da pored redovnih obaveza iz tekućeg perioda postoje obaveze iz prethodnog perioda, a najveći iznosi navedenih obaveza se odnose na:

- Obaveze prema dobavljačima u iznosu od 522.828 KM (redovne obaveze prema dobavljačima);
- Obaveze prema fizičkim licima u iznosu od 233.451 (204.929 KM donacije dobivene od Federalnih Ministarstava za ulaganja u škole i spomenike, te naknade za općinsko vijeće i komisije u iznosu od 29.673 KM, općinskom Vijeću nisu bile plaćene naknade za četiri sjednice u 2010. godini, te su knjižene na obaveze, a također naknade komisijama i Općinskoj izbornoj komisiji nisu isplaćene za cijelu 2010. godinu, te su knjižene na obavezu);
- Obaveze za donacije od Federalnih Ministarstava za ulaganja u škole i spomenike u iznosu od 204.929 KM se odnose na donacije dobivene od Federalnog Ministarstva obrazovanja i nauke u iznosu od 110.000 KM u svrhu sufinansiranja projekta rekonstrukcije škola MZ Ravne i MZ Dragovići, Federalnog Ministarstva Kulture i sporta u iznosu od 15.000 KM za radove na obnovi Staroga grada Bobovac, Federalnog Ministarstva Prostornog Uređenja u iznosu od 88.000 KM za sufinansiranje izrade i provedbe projekta arheološkog istraživanja Staroga grada Bobovac i Ministarstva za boračka pitanja u iznosu od 3.000 KM za sufinansiranje izrade projektne dokumentacije uređenja šehidskog spomen obilježja. Općina je ove donacije evidentirala knjigovodstveno na račun žiro-računa i obaveze prema fizičkim licima, a po isplatama zatvarala obavezu i umanjivala žiro-račun. Prema odgovornoj osobi iz Općine sva namjenska dobivena sredstva se evidentiraju na ovaj način. Navedeno nije knjigovodstveno evidentirano ni kao prihod ni primitak, a trošenje sredstava također nije knjigovodstveno evidentirano ni kao rashod ni izdatak. Na osnovu navedenog Općina ne vrši knjigovodstveno evidentiranje dobivenih donacija u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH. Također, dobivene donacije, osim ukupno potrošenih sredstava u tu svrhu u iznosu od 11.071 KM, su potrošene u druge svrhe, kao što su drugi projekti Općine, što nije u skladu sa odlukama Ministarstava da se sredstva mogu trošiti samo u namjenske svrhe.
- Ostale kratkoročne obaveze u iznosu od 16.475 KM. Nakon uvida u dokumentaciju konstatovali smo da pored obaveza iz 2010. godine, koje se odnose na naknadu za zaštitu od prirodnih i drugih nesreća, ostale kratkoročne obaveze se odnose na: iznos od 19.629 KM, obaveze za komisije i ugovore o djelu iz 2009. godine, a koji je plaćen u 2010. godini i plaćanje se evidentiralo na obaveze prema skupštinskim zastupnicima, Općina je u 2011. godini preknjižila ovaj iznos i time zatvorila obavezu, te iznos od 3.560 KM koji se odnosi na isplate tokom 2010. godine, za komisije i ugovore o djelu iz 2009. godine, koji se evidentirao kao smanjenje obaveze, ali obaveza i trošak nikad nisu bili priznati, ovo je ispravljeno u 2011. godini.
- Obaveze za plaće u iznosu od 83.891 KM (plaće zaposlenima za novembar i decembar 2010. godine),
- Obaveze za poreze i doprinose na i iz plaće u iznosu od 1.267.477 KM (63.219 KM se odnosi na poreze i doprinose na i iz plaće za novembar i decembar 2010. godine, koji su plaćen u prva dva mjeseca 2011.godine), Općina nije uplatila doprinose za PIO/MIO, zdravstveno osiguranje, porez na plaću, porez na dohodak i za osiguranje od nezaposlenosti po osnovu obračunatih i isplaćenih plaća za period od 01.01.2004. godine do 31.12.2007. godine, u ukupnom iznosu od 1.204.258 KM, što nije u skladu sa Zakonom o doprinosima („Sl.novine FBiH“ br:35/98, 54/00, 16/01, 1/02, 17/06, 14/08) i Pravilnikom o načinu obračunavanja i uplate doprinosa („Sl.novine FBiH“ br: 64/08). Zbog neuplaćenih doprinosa Općina je trebala izvršiti obračun zateznih kamata („Sl.novine FBiH“br:48/01, 52/01, 42/06) i rezervisati isti, što nije uradila,
- Napominjemo da je po rješenju o prinudnoj naplati Kantonalnog poreznog ureda Zenica (broj:10-4-01-15-5-1213-01/08) Općina dala pod hipoteku zgradu Općine Vareš, zgradu Radničkog doma

Vareš i hipoteku na nekretninama pobrojanim u z.k. ulošku broj: 1452 u K.O. SP SMREKOVICA od 07.10.2008. godine.

- Ostale obaveze za zaposlene u iznosu od 2.070 KM,
- Obaveze prema organima u iznosu od 7.550 KM (neisplaćeni dio političkim partijama, HR Radio Bobovac i MZ Borovica prema budžetu),
- Kratkoročna razgraničenja u iznosu od 2.075.624 KM (odgođeni prihod za potraživanja za isporučene usluge i robu koja nisu naplaćena na dan 31.12.2010. godine).

U cilju tačnog i fer iskazivanja ukupnih obaveza i postupanja u skladu sa zakonskim propisima, preporučujemo da se izvrši popis obaveza, kao i uplata obaveza u skladu sa Zakonom o porezima i doprinosima na plaće,

Popis obaveza vršiti svake godine u skladu sa Pravilnikom o knjigovodstvu budžeta u FBiH i Zakonom o računovodstvu i reviziji,

Preporučujemo Općini da izvrši detaljnu analizu obaveza, sačini zapisnik, izvijesti odgovorne o istom, a nakon donesenih odluka izvršiti odgovarajuća knjiženja u knjigovodstvu,

Donijeti program izmirenja neuplaćenih poreza doprinosa iz perioda 01.01.2004. do 31.12. 2007. godine, kao ne bi došlo do utuženja i stvaranja većih troškova za Općinu.

3.10 Sudski sporovi

Općinsko pravobranilaštvo nije podnijelo Općinskom vijeću Izvještaj o radu za 2010. godinu, jer je došlo do promjene pravobranioca tokom 2011. godine.

Uvidom u dokumentaciju, utvrđeno je da se ne vrši knjigovodstveno evidentiranje potencijalnih potraživanja i obaveza na vanbilansnoj evidenciji, adekvatno praćenje i objelodanjivanje o potencijalnim potraživanjima i obavezama po sudskim sporovima na pomoćnim obrascima u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

Knjigovodstveno evidentirati sva potencijalna potraživanja i obaveze na vanbilansnoj evidenciji, pratiti mogući ishod sudske sporove kao i prezentiranje istih u računovodstvenim zabilješkama i na pomoćnim obrascima u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH.

4. KOMENTAR:

U ostavljenom roku Općina Vareš se očitovala na Nacrt izvještaja o reviziji finansijskih izvještaja Općine Vareš za 2010. godinu, dopisom broj: 02/IV-3956/11 od 11.08.2011. godine. U navedenom očitovanju dati su komentari na Nacrt izvještaja o reviziji finansijskih izvještaja za 2010. godinu, koji se odnose na nalaze date u tački 3.5 Javne nabavke. Dio navedenih komentara koji se odnosi na održavanje cesta djelimično je prihvaćen i inkorporiran u konačan tekst Izvještaja. Također je prihvaćen naknadno dostavljen dokaz koji se odnosi na dostavljanje zapisnika sa otvaranja ponuda i objavljivanje kriterija u obavještenju o nabavci. Obrazloženja i komentari navedeni u Očitovanju, nisu uticali na izmjenu datih preporuka i datog mišljenja. Ovaj Izvještaj predstavlja konačan Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja Općine Vareš za 2010. godinu.

Rukovodilac sektora za finansijsku reviziju:

Anica Pudar, dipl. oec.

Voda tima:

Ivana Nikolić, dipl. oec.

Član tima:

Aida Nurkić, dipl. oec.

Ured za reviziju institucija u FBiH

Prilog br. 1.

Izvršenje budžeta/proračuna Općine Vareš za 2010. godinu

C-to	Vrsta rashoda	Budžet za 2010. godinu	Izvršenje Budžeta za 2010. godinu	U KM Razlika (4-3)
1	2	3	4	5
710000	Prihodi od poreza	1.292.000	1.290.623	-1.377
720000	Neporezni prihodi	890.000	914.307	24.307
723000	Novčane kazne	0	3.554	3.554
730000	Tekuće potpore	110.000	175.084	65.084
770000	Prihodi po osnovi zaostalih obveza	0	0	0
811000	Kapitalni primici	0	0	0
812000	Kapitalni grantovi potpore	0	0	0
813000	Kapitalne primljene otplate danih zajmova i povrata sudjelovanja u kapitalu	0	0	0
I	Ukupno prihodi i primici	2.292.000	2.383.568	91.568
611000	Plaće i naknade zaposlenih	1.094.000	1.154.055	60.055
611100	Bruto plaće i naknade	781.000	879.453	98.453
611200	Naknade troškova zaposlenih	313.000	274.602	-38.398
612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	81.500	92.327	10.827
612100	Doprinosi poslodavca	81.500	92.327	10.827
613000	Izdaci za materijal i usluge	555.500	780.435	224.935
613100	Putni troškovi	102.000	107.675	5.675
613200	Izdaci za energiju	0	0	0
613300	Izdaci za komunalne usluge	0	0	0
613400	Nabavka materijala	30.000	27.362	-2.638
613500	Izdaci za usluge prijevoza i goriva	15.000	35.796	20.796
613600	Unajmljivanje imovine i opreme	5.000	7.704	2.704
613700	Izdaci za tekuće održavanje	220.000	200.118	-19.882
613800	Izdaci za osig., bankarske usluge	3.000	2.887	-113
613900	Ugovorne usluge	180.500	398.893	218.393
614000	Tekući transferi	402.000	333.319	-68.681
614100	Grantovi drugim nivoima	87.000	79.555	-7.445
614200	Grantovi pojedincima	88.000	32.427	-55.573
614300	Grantovi neprofitnim organizacijama	217.000	207.701	-9.299
614400	Subvencije javnim preduzećima	0	0	0
614500	Subvencije privatnim preduzećima	0	0	0
614800	Ostali grantovi povrat i drugo	0	0	0
614900	Transfer za podsticaj razvoja i obrta	10.000	13.636	3.636
615000	Kapitalni grantovi	0	0	0
615100	Kapitalni grantovi drugim nivoima vlade	0	0	0
615200	Grantovi pojedincima i neprof. organizac.	0	0	0
616000	Izdaci za kamate i ostale naknade	124.000	3.034	-120.966

Ured za reviziju institucija u FBiH

616100	Kamate na pozajmice primlj. kroz Državu	124.000	3.034	-120.966
616200	Izadaci za inozemne kamate	0	0	0
616300	Kamate na domaće pozajmljivanje	0	0	0
811000	Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	0	0	0
821000	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	0	0	0
822000	Pozajmljivanje i učešće u dionicama	0	0	0
823100	Otplate dugova primljenih kroz državu	0	0	0
II	Ukupno rashodi i izdaci	2.257.000	2.363.170	106.170
	Suficit/(Deficit)	35.000	20.398	-14.602
	Broj zaposlenih		69	